

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

МУНІЦИПАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА
РЕФОРМА В УКРАЇНІ

Аналіз виконання Програми поводження з ТПВ в Одеській області (2013 – 2017).

Основні висновки для Програми 2018 – 2022

Регіональна політика

- ❖ У Програмі 2013 – 2017 була відсутня єдина регіональна політика на території Одеської області, також була відсутня довгострокова регіональна стратегія поводження з відходами, що значною мірою сприяло її провалу.
- ❖ Загальний висновок – раніше існуюча методологія територіального планування поводження з ТПВ в Одеській області не відповідає вимогам Методології розробки програм поводження з ТПВ (2006) та Національної стратегії поводження з ТПВ в Україні. Нова методологія заснована на довгостроковому стратегічному плануванні на горизонт 20-25 років. Сама програма має бути першим етапом реалізації стратегії поводження з ТПВ.
- ❖ Впровадження регіонального підходу в системі поводження з ТПВ згідно Національної стратегії дозволить створити ефективну систему поводження з ТПВ, відповідну світовим стандартам. Для вирішення існуючих проблем в регіоні необхідно впровадження регіонального підходу по всьому технологічному ланцюжку поводження з відходами – від роздільного збору "біля джерела" до захоронення інертної частини ТПВ на великих інженерних полігонах, створення обласного комунального підприємства, зонування територій і укрупнення центрів збору, переробки та захоронення за принципом "один полігон замість сотні звалищ".

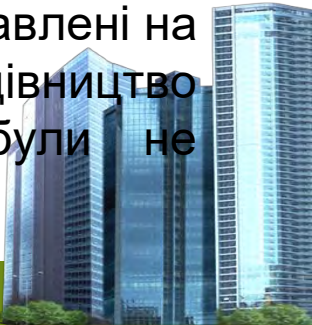

Бюджетна політика

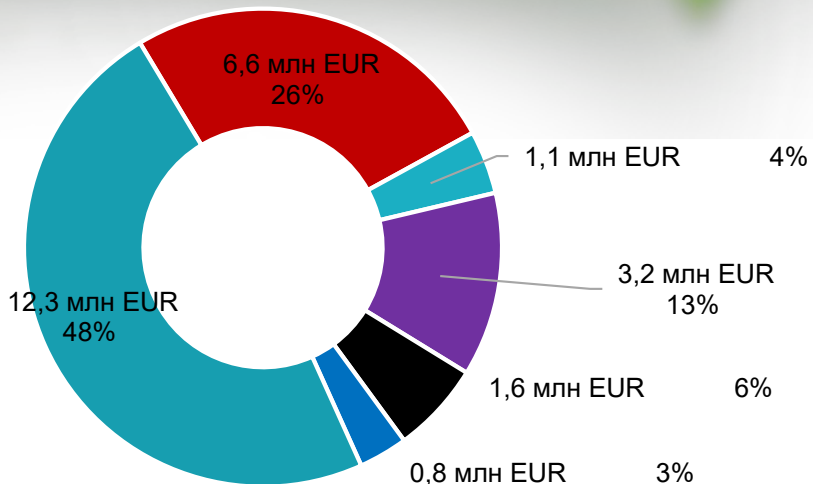
За офіційними даними 5-річний бюджет Програми виконаний фактично в середньому на 2,3 % від планованих обсягів для всіх рівнів бюджетів, державного, обласного, муніципальних і районних.

Систематичний секвестр бюджетних статей, насамперед з боку державного та обласного бюджетів, став основною причиною повного провалу Програми. Безконтрольність і безвідповідальність дій влади щодо перегляду в бік зменшення результативності Програми призвело до втрати управління в секторі поводження з ТПВ Одеської області протягом 5 років.

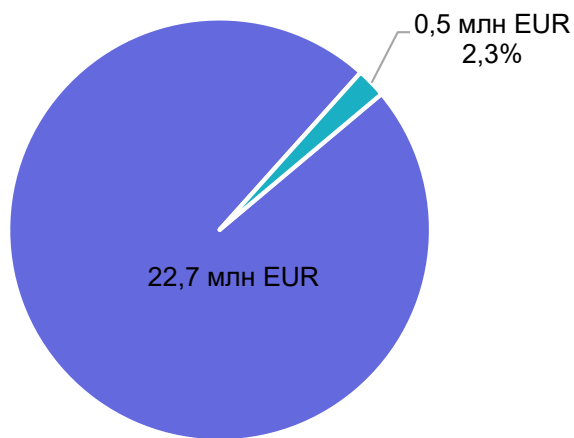
Фактично, Програму було зведено до заходів з покращення існуючої матеріально-технічної бази для збору, транспортування і захоронення ТПВ, а також на розширення покриття послугами централізованого збору ТПВ в секторі садибної (приватної) забудови. Інвестиційні проекти, що направлені на зміну структури системи поводження з ТПВ в області (будівництво сміттесортувальних станцій, заводів з переробки відходів) були не профінансовані.

Планування та виконання бюджетів 2013 – 2017 рр.

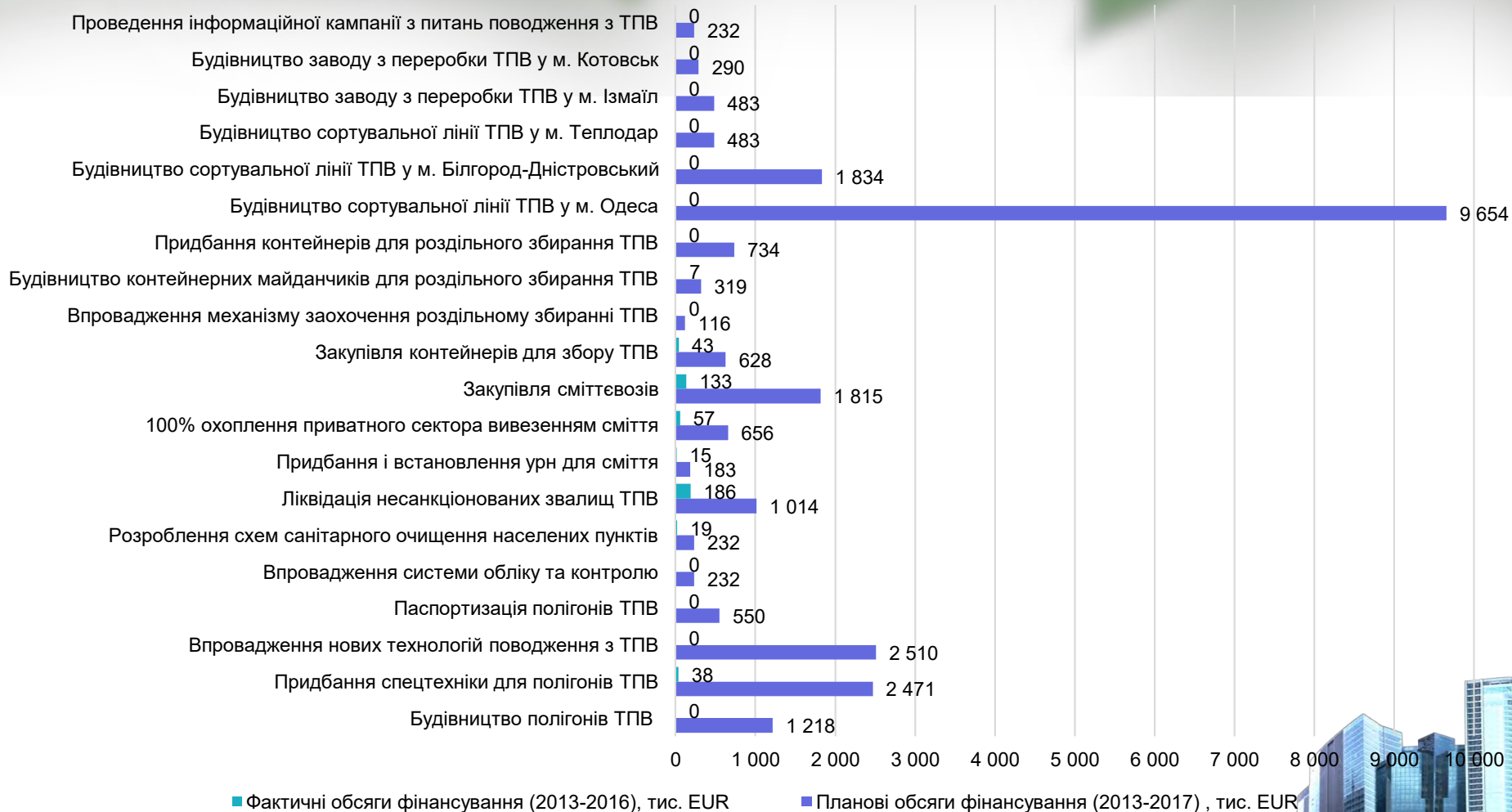
- Державний бюджет
- Обласний бюджет
- Районні, міські (міст обласного значення) бюджети
- Сільські, селищні, міські (міст районного значення) бюджети
- Обласний фонд охорони навколишнього середовища
- Інші джерела (кредити, інвестиції, тощо)

- Планові обсяги фінансування
- Фактичні обсяги фінансування

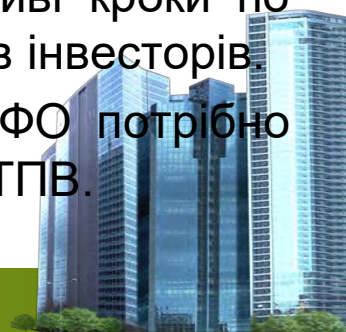

Планування та виконання бюджетів 2013 – 2017 рр.

Інвестиційна політика

- ❖ Відомо про приблизно 20 інвестиційних ініціатив з 2013 по 2017 рр. по будівництву сміттєпереробних та утилізаційних заводів на муніципальних і регіональному рівнях, в зустрічах брали участь представники банків і бізнесу Китаю, Німеччини, Кореї, Румунії, Австрії, США та інших країн. Однак відсутність прозорої інвестиційної політики в регіоні і високі ризики реалізації проектів, які існують об'єктивно і сьогодні є некерованими, не дозволили здійснити практично не один з обговорюваних проектів.
- ❖ *Обсяг необхідних інвестицій для переробки та утилізації 0,85 – 1,0 млн тон відходів вимагає залучення понад **850 мільйонів євро** з середніми термінами окупності проектів 10-14 років. Інвестиційна політика необхідного рівня в регіоні сьогодні відсутня повністю. У Програмі не ставилося завдань по формуванню такої політики, кошти на підготовку інвестиційних проектів не виділялися зовсім.*
- ❖ Критичною масою рентабельності капіталоемних проектів є кількість ТПВ, що повинна перевищувати 100 000 тон у рік. Створення 4 регіональних полігонів та обласного комунального підприємства – це важливі кроки по створенню належного інвестиційного клімату та залучення коштів інвесторів.
- ❖ Для забезпечення переговорного процесу з інвесторами та МФО потрібно розробити ТЕО ефективності будівництва біогазових заводів на ТПВ.

Тарифна політика

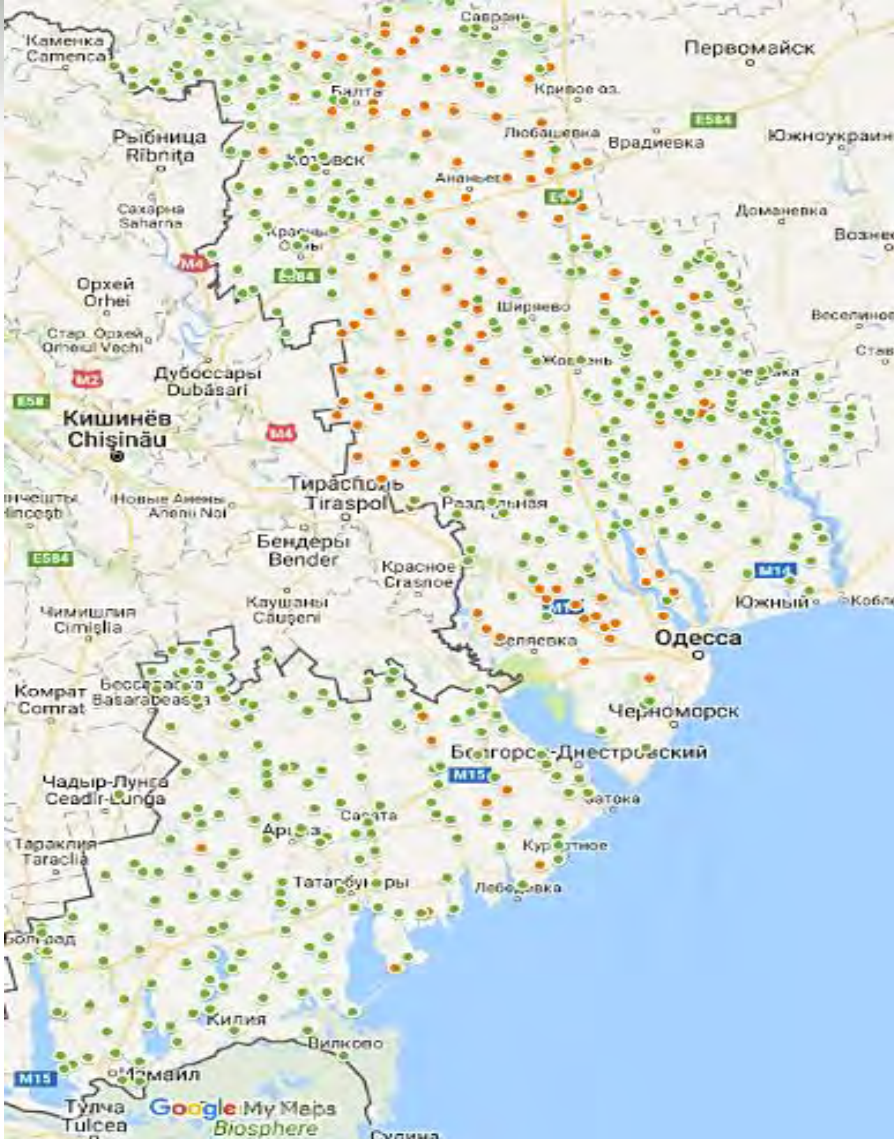
До 2020 року потрібно створити механізм, який гарантуватиме, що всі витрати на будівництво, експлуатацію, закриття, рекультивацію полігонів, обслуговування після закриття і моніторинг полігона протягом не менше 30 років (в тому числі фінансові гарантії) покриваються за рахунок тарифів на захоронення відходів;

Потрібна нова політика сплати податку на захоронення ТПВ. Рівень податку на захоронення буде поступово збільшуватися таким чином, щоб він міг істотно вплинути на зменшення захоронення побутових відходів на полігонах на користь повторного використання, перероблення й утилізації. Тимчасові збитки (до повного покриття існуючих затрат) повинні бути компенсовані з місцевих, районних, обласного та державного бюджетів.

Рік	Податок на захоронення для безпечних відходів	Податок на захоронення для інертних відходів
	€/t	€/t
Поточний податок	0,14	0
2018	0,8	0,2
2020	1,5	0,3
2022	3	0,6
2024	4,5	1
2026	7	1,5
2028	10	2
2030	15	3

Перехід від звалищ до полігонів

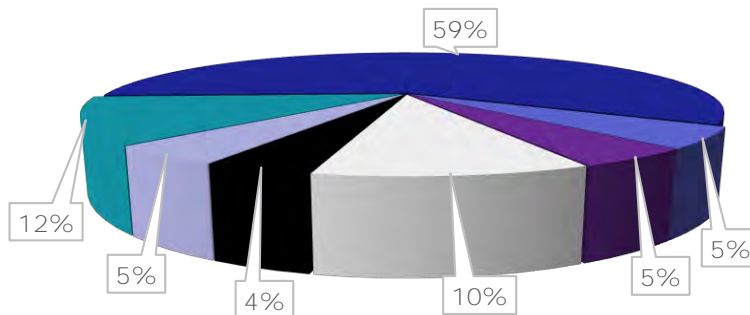

Потенціал виробництва електроенергії

Розрахунки потенціалу виробництва енергії та вторинної сировини виконані на основі технічних характеристик заводу по переробці ТПВ. Завод засновано на технології “CombiTech”, запропонованої компанією Inter Engineering (Німеччина). Технологія “CombiTech” представляє комбінацію процесів анаеробного бродіння і газифікації. Обрана технологія забезпечує безвідхідну переробку змішаних несорттованих відходів і виробництвом біогазу і синтез-газу. Біогаз і синтез-газ використовуються як паливо в енергетичному блоці заводу для виробництва електричної і теплової енергії.

Зона	Обсяги ТПВ	Виробництво електроенергії	Виробництво теплової енергії	Виробництво компосту
	тис. т	тис. кВт·год	тис. кВт·год	тис. т
Зона 1	48,3	52 550	81 675	13
Зона 2	43	46 784	72 713	11,6
Зона 3	94,22	102 511	159 326	25
Зона 4	36,89	40 136	62 381	10
Зона 5	43,59	47 426	73 711	12
Зона 6	111,53	121 345	188 597	30
Зона 7	544,6	592 525	920 919	147
Всього	922,13	1 003 277	1 559 322	249

Виробництво електроенергії

- Зона 1
- Зона 2
- Зона 3
- Зона 4
- Зона 5
- Зона 6

Дякую за увагу!

Контактна інформація

**ТОВ ЕСКО «Екологічні Системи»
проспект Маяковського, 11
м. Запоріжжя, 69035, Україна
тел. (+38 061) 224-68-12,
тел./факс (+38 061) 224 -66-86**

office@ecosys.com.ua

www.ecosys.com.ua

